

Regeringskansliet
Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över betänkandet Rapporteringspliktiga arrangemang - ett nytt regelverk på skatteområdet (SOU 2018:91)

Ert diarienummer Fi2019/00102/S3

Förvaltningsrätten anser att de överväganden och förslag som lämnats i betänkandet stämmer väl överens med utredningens direktiv. De politiska övervägandena i förslaget ligger utanför de aspekter som domstolen har att beakta och förvaltningsrätten avstår därför från att yttra sig över dessa delar. Utifrån de aspekter domstolen har att beakta vill förvaltningsrätten framföra följande synpunkter.

Allmänna synpunkter

Förvaltningsrätten anser att det föreslagna regelverket är svårtillämpat för de enskilda som berörs av det. Komplicerade bedömningar måste göras för att avgöra såväl vad det är som ska rapporteras som vid vilken tidpunkt rapportering ska ske. I många fall hänvisas det i betänkandet till att bestämmelserna motsvarar vad som anges i DAC 6 utan att det ges någon ledning till hur bestämmelserna ska tillämpas. Förvaltningsrätten skulle i dessa avseenden önska ytterligare ledning från lagstiftaren vad gäller tillämpningen. Förvaltningsrätten vill även lyfta fram bestämmelserna i 25 § och 6 § punkten 5 i den nya lagen om rapporteringspliktiga arrangemang såsom särskilt svårtillgängliga.

När det gäller tillämpningsområdet för den nya lagen om rapporteringspliktiga arrangemang hänvisar bestämmelsen i 3 § till rapporteringsskyldigheten enligt

DAC 2, enligt det multilaterala avtalet mellan behöriga myndigheter om automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton och enligt liknande avtal om automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton. För att avgöra vad som omfattas av bestämmelsen, och därmed av lagen, måste således flera olika internationella rättsakter, varav alla inte ens specificerats i lagen, konsulteras. Med hänsyn till att utredningen bedömer att de situationer som avses i 3 § redan borde omfattas av lagens 2 § bör det övervägas om bestämmelsen kan utgå. Förvaltningsrätten anser inte att bestämmelsen motsvarar de tydlighetsskäl som utredningen motiverar den med.

Begreppet hemmahörande definieras i den nya lagtexten såsom att en person är hemmahörande där personen hör hemma i skattehänseende, utan hänsyn till vad som följer av skatteavtal. I den svenska översättningen av DAC 6 används begreppet ”skatterättslig hemvist” men utredningen gör bedömningen att uttrycket hemmahörande istället bör användas i lagtexten. Vad utredningen grundar detta på framgår inte och inte heller anges något ytterligare om vad som avses med uttrycket ”hör hemma”. Förvaltningsrätten ifrågasätter det lämpliga i att införa ett nytt begrepp och skulle i så fall önska att det ges viss ledning utifrån vilka kriterier bedömningen av var en person hör hemma ska göras.

Skattesekretess gäller bl.a. i verksamhet som avser bestämmande av skatt eller fastställande av underlag för bestämmande av skatt. Utredningen gör bedömningen att uppgifter som lämnas om rapporteringspliktiga arrangemang kommer att omfattas av skattesekretess då skyldigheten att lämna uppgifterna regleras i skatteförfarandelagen och då uppgifterna ska användas bl.a. för att åstadkomma en korrekt beskattning. I de avsnitt i betänkandet som behandlar syftet med rapporteringsplikten (s. 392), konsekvenser av att lämna uppgifter (s. 257) och dubbelprövningsförbudet (s. 277) anger utredningen emellertid att uppgifter om rapporteringspliktiga arrangemang inte lämnas till ledning för beskattningen och att uppgiftslämnandet inte kommer att leda till att de rättsliga effekterna av arrangemanget prövas i det enskilda fallet. Det kan mot denna bakgrund ifrågasättas om de lämnade uppgifterna verkligen kommer att omfattas

av skattesekretessen och förvaltningsrätten anser att frågan bör utredas ytterligare för att säkerställa att så är fallet.

Effekter för de allmänna förvaltningsdomstolarna

Utredningen anser att den föreslagna lagstiftningen kan ha en viss förebyggande effekt och på så sätt medföra ett färre antal mål till de allmänna förvaltningsdomstolarna. Förvaltningsrätten ser inte att denna minskning kommer att vara annat än marginell i förhållande till de tillkommande mål som kan förväntas avseende rapporteringsavgift och den ökning av mål som kan förväntas då fler skatteupplägg kommer att uppmärksammas av Skatteverket. Därutöver vill förvaltningsrätten lyfta att de föreslagna ändringarna sannolikt kommer att medföra att komplexa bedömningar behöver göras även i andra mål för att avgöra om de uppgifter som lämnats i enlighet med den nya lagstiftningen ska medföra att befrielse från skattetillägg bör medges eller medför att det orsakssamband som krävs vid efterbeskattning har brutits. Även om utredningen bedömer att så endast kommer att vara fallet i ett mindre antal mål kommer bedömningarna sannolikt att behöva göras i desto fler mål. Även detta medför en ökning av arbetsbelastningen för de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Synpunkter på utformningen av lagtexten

Förvaltningsrätten skulle önska ett förtydligande av hur 6 § i förslaget till lagen om rapporteringspliktiga arrangemang ska läsas. Utformningen av punkterna 3 och 4 tyder på att punkterna måste läsas i turordning medan punkten 5 och inledningen av bestämmelsen talar för att så inte är fallet. För det fall punkterna inte ska läsas i turordning bör det förtydligas vad som avses med ”annan” i punkterna 3 och 4.

I de fall rådgivaren inte kan lämna uppgifter på grund av advokatsekretessen föreslår utredningen att användaren ska bli uppgiftsskyldig för de uppgifter som rådgivaren varit förhindrad att lämna. När det gäller gränsöverskridande arrangemang är det inte bara utländska rådgivares advokatsekretess som ska omfattas av bestämmelsen utan även sekretess för revisorer m.fl. För att även

andra utländska tystnadsplikter än advokatsekretess ska omfattas av bestämmelsens ordalydelse bör uttrycket ”motsvarande” i 33b kap. 14 § skatteförfarandelagen bytas ut mot ”liknande”.

Enligt 49c kap. 1 § skatteförfarandelagen ska rapporteringsavgift tas ut av den som inte lämnat uppgifter om ett rapporteringspliktigt arrangemang. I bestämmelsen bör läggas till att personen även ska ha haft en skyldighet att lämna sådana uppgifter, jfr utformningen av de föreslagna bestämmelserna i 2 och 3 §§ i samma kapitel.

Detta remissyttrande har beslutats av chefsrådmannen Peter Kristiansson. I handläggningen har även rådmannen Lena Wallin och specialistföredraganden Sara Lindblom (föredragande) deltagit.

Peter Kristiansson

Sara Lindblom